

Llegeixes (PI 2)(ALDC, IX, 2018. *Llegeixes* [PI 2])

(Prèviament a aquest comentari s'ha de consultar el que diem al mapa 1420.)

La segona persona del present d'indicatiu del llat. vg. era *LĒGIS que, a través de la diftongació condicionada de Ē (cf. oc. *lieges*) i de la palatalització de L- inicial (com la de LÖCU > *lloc*, iniciada al s. IX, molt estesa al s. XIII i general als s. XIV-XV; Coromines, 1976-1977, I: 82), va desembocar en *lli[dʒ]es*, forma rizotònica antiga i conservada en val., tort., parlars ribagorçans, men. i alg., amb les var. *lli[dʒ]is* 85, de l'alg., ensordida en *lli[tʃ]es* 87, 93, 94, 99, 108, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 169, 171, 186, desafricada en *lli[ʒ]es* 70, 71, 128, 133, 135-137, 140-144, 146-148, 150 i aquesta ensordida en *lli[ʃ]es* 163; cal afegir com a forma pura, *lle[j]es* 100, continuïtat d'àrea lingüística de l'arag. Però, al costat d'aquestes formes rizotòniques, el cat. n'ha desenvolupat unes altres, arrizotòniques, amb l'antic sufix -ESCIS o -ISCIS. Prescindint de la variació vocàlica de la síl·laba inicial (*lle-*, *lli-*; veg. mapes 1358 i 1359), reunim els resultats en dos blocs: l'oriental, que ha apostat per -ESCIS, i l'occidental, per -ISCIS.

I així trobem: **1)** en l'oriental, la forma *lle[ʒ]eixes*,

amb la var. africada *lle[dʒ]eixes* 74, 75, 79, reduïda en *lle[dʒ]eis* 76-78, 80-82 (com el pl. dial. *peixs* [pejs]), i la forma dissimilada de palatals en la desinència *llegesses* 40; **2)** en l'occidental, que ha imposat els der. de -ISCIS, els resultats de *llegi[ʃ]es*, *lle[tʃ]ixes* 90 i *lle[dʒ]ixes* 115, amb africació, *lle[ej]ixes* 131, amb ensordiment i segregació de iod; en canvi, per dissimilació de palatals i adaptació de la desinència -isses dels verbs de la classe III (*partisses*), s'han generat *lle[ʒ]isses* 97, 98, 110, 130, 139, *lle[dʒ]isses* 101, 122, *lle[tʃ]isses* 89, 102, 106, 125, 132, 134, 138, *lle[z]isses* 95, 149.

Llegeixes (model *serveixes*) és la forma normativa des del DOrt, 1917; la GIEC (pàg. 280) hi afegeix *llegixes* (*servixes*), i entre les "Observacions" les formes pures (tipus *llig*) dels parlars valencians i baleàrics. La PEOLC *Morfologia* (pàg. 25) considera *llegeixes/llegixes* (model *serveixes/servixes*) d'àmbit general, però matisa que la forma *llegeixes* (*serveixes*), en els parlars valencians, és pròpia només de registres formals. També inclou com a forma admissible en l'àmbit restringit (parlars baleàrics) *llegeixs* (*serveixs*), pronunciada *llegei[s]* (*servei[s]*).

